

TỔNG HỢP BIỂN ĐÔNG TUẦN QUA

(từ 17/2 đến 23/2/2014)

- Việt - Trung đàm phán về vùng biển ngoài cửa Vịnh Bắc Bộ
- Tàu Trung Quốc hiện diện gần Bãi Cỏ Mây, Trường Sa
- Tướng Philippines tuyên bố bảo vệ ngư dân trước Trung Quốc
- Indonesia không chấp nhận ADIZ của Trung Quốc trên Biển Đông
- Ngoại trưởng Mỹ kêu gọi sớm thiết lập Bộ quy tắc Ứng xử
- Ngoại trưởng Malaysia phủ nhận tàu Trung Quốc xâm phạm vùng biển
- Úc ủng hộ ASEAN-Trung Quốc sớm đạt được Bộ Quy tắc Ứng xử
- Nhật Bản - ASEAN tăng cường hợp tác quốc phòng

Động thái của các quốc gia

+ Trung Quốc:

Tàu Trung Quốc hiện diện gần Bãi Cỏ Mây, Trường Sa. Trang ABS CBN News ngày 22/2 dẫn lời 1 quan chức an ninh giấu tên của Philippines cho biết, đã phát hiện 4 tàu Trung Quốc quay trở lại Bãi Cỏ Mây, Quần đảo Trường Sa vào tuần trước sau nhiều tháng vắng mặt. Trong số này, 2 tàu dường như là tàu khu trục của hải quân Trung Quốc, 2 tàu còn lại được đánh số hiệu 306 và 363.

Đài Loan: “Trung Quốc chưa có ý định thiết lập ADIZ tại Biển Đông.” Trong cuộc gặp với báo giới hôm 17/2, Phó Chủ nhiệm Hội đồng Các vấn đề Đại lục ở Đài Loan ông Chu-Chia Lin cho biết, “Bắc Kinh nói rằng, tới thời điểm này, họ không ý định thiết lập ADIZ ở Biển Đông” Theo ông Lin, ngay khi Trung Quốc đại lục thiết lập ADIZ ở Biển Hoa Đông, Đài Bắc đã phản đối. Và Bắc Kinh đã nói rằng, ADIZ (ở Biển Hoa Đông) không nhằm vào Đài Loan.

+ Philippines:

Tướng Philippines tuyên bố bảo vệ ngư dân trước Trung Quốc. Phát biểu trong cuộc phỏng vấn với hãng AP hôm 20/2, Tư lệnh quân đội Philippines, Tướng Emmanuel Baustita cho rằng yêu sách của Trung Quốc với các đảo ngoài khơi bờ biển Philippines là hoàn toàn vô lý, “Ngư dân của chúng tôi vẫn tiếp tục đánh bắt cá và khẳng định quyền của mình tại những khu vực nói trên. Họ sẽ tiếp tục công việc của mình và sẽ không cúi đầu trước sự dọa dẫm hay hăm dọa nào.” Theo Ông Bautista, quân đội Philippines “sẽ hỗ trợ ngư dân hết mức có thể, đặc biệt khi có hành động gây hấn và sử dụng vũ lực không cần thiết.”

Philippines tăng cường sức mạnh không quân. Thứ trưởng quốc phòng phụ trách về tài chính, vũ khí của Philippines ông Fernando Manalo ngày 21/2 cho biết, chính phủ nước này

đã đạt được thỏa thuận mua 12 máy bay chiến đấu FA-50 do Hàn Quốc sản xuất. Hai bên sẽ ký hợp đồng trước ngày 15 tháng 3 với tổng giá trị hợp đồng là 422 triệu USD. Theo ông Manalo, “Đây là một dự án rất quan trọng, các máy bay chiến đấu kết hợp cùng với tàu khu trục của hải quân sẽ hình thành năng lực phòng vệ đáng tin cậy ở mức tối thiểu.”

+ *Indonesia:*

Indonesia không chấp nhận ADIZ của Trung Quốc trên Biển Đông. Phát biểu tại buổi điều trần trước ủy ban của quốc hội về quốc phòng và ngoại giao hôm 18/2, Ngoại trưởng Indonesia Marty Natalegawa khẳng định, “Chúng ta đã tuyên bố mạnh mẽ với Trung Quốc rằng chúng ta không chấp nhận một vùng nhận diện phòng không được thiết lập ở Biển Đông. Hiện nay, chúng ta chưa thấy dấu hiệu Trung Quốc có kế hoạch thông qua một vùng nhận diện tương tự ở Biển Đông.

+ *Malaysia:*

Ngoại trưởng Malaysia phủ nhận tin tâu Trung Quốc xâm phạm vùng biển nước này. Sau cuộc gặp với người đồng cấp Úc Julie Bishop đang ở thăm nước này, Bộ trưởng Ngoại giao Malaysia ông Anifah Aman hôm 17/2 đã phủ nhận việc tàu hải quân Trung Quốc vào vùng biển của Malaysia vào tháng trước như báo chí đưa tin, “Tôi chưa nhận được bất kỳ sự xác nhận nào về việc tàu thuyền Trung Quốc hiện diện tại khu vực đó. Tuy vậy, bất kỳ hành động xâm phạm lãnh thổ nào cũng sẽ không nhận được phản hồi tích cực từ chúng tôi.”

+ *Mỹ:*

Ngoại trưởng Mỹ kêu gọi sớm thiết lập Bộ quy tắc Ứng xử ở Biển Đông. Phát biểu tại cuộc họp báo chung với đồng cấp nước chủ nhà Marty Natalegawa hôm 17/2, Ngoại trưởng Mỹ John Kerry tuyên bố, “Chúng tôi ủng hộ vai trò của Indonesia trong việc thúc đẩy đàm phán giữa Trung Quốc – ASEAN về một Bộ Quy tắc Ứng xử ở Biển Đông. Không có gì là cường điệu khi nói rằng sự ổn định tương lai của khu vực sẽ phụ thuộc, một phần, vào sự thành công và tính kịp thời của việc hình thành bộ quy tắc ứng xử. Quá trình này kéo dài, thì căng thẳng càng gia tăng, và nguy cơ ai đó tính toán sai lầm và khơi mào một cuộc xung đột sẽ càng lớn. Điều này không có lợi cho bất kỳ bên nào.”

+ Úc:

Úc ủng hộ ASEAN-Trung Quốc đạt được Bộ Quy tắc Ứng xử ở Biển Đông. Phát biểu tại buổi họp báo sau khi hội đàm với người đồng cấp Philippines hôm 20/2, Ngoại trưởng Úc Julie Bishop khẳng định, “Về vấn đề Biển Đông, chúng tôi ủng hộ mục tiêu của ASEAN trong việc thiết lập một bộ quy tắc ứng xử với Trung Quốc và chúng tôi hy vọng rằng sẽ sớm đạt được tiến bộ trong vấn đề này. Chúng tôi kêu gọi tất cả các bên không leo thang căng thẳng.” Theo bà Bishop, Úc không đứng về bên nào trong tranh chấp, nhưng Biển Đông là mối quan tâm chính của Úc, nơi 60% lượng hàng hóa xuất khẩu và 40% hàng hóa nhập khẩu của nước này được vận chuyển qua đây.

Quan hệ các nước

Ba tàu hải quân Nhật Bản thăm Campuchia 4 ngày. Ngày 17/2, ba tàu của Lực lượng Phòng vệ trên biển của Nhật Bản đã cập cảng Sihanoukville của Campuchia trong chuyến thăm kéo dài 4 ngày nhằm tăng cường quan hệ và hợp tác hải quân giữa hai nước. Theo thông cáo của Đại sứ quán Nhật Bản, ba tàu của Nhật Bản chở 623 lính thủy, trong đó có 106 học viên sỹ quan.

Việt-Trung đàm phán về vùng biển ngoài cửa Vịnh Bắc Bộ. Từ ngày 19 đến 20/2, tại đàm phán vòng V cấp chuyên viên về vùng biển ngoài cửa Vịnh Bắc Bộ, tổ chuyên gia kỹ thuật về khảo sát chung Việt-Trung đã trao đổi về một số nội dung phục vụ hai mục tiêu phân định vùng biển ngoài cửa Vịnh Bắc Bộ và hợp tác cùng phát triển tại vùng biển này. Tại đàm phán vòng V nhóm công tác về hợp tác trong các lĩnh vực ít nhạy cảm trên biển, hai bên đã thống nhất kế hoạch triển khai cụ thể hai Thỏa thuận hợp tác liên quan đến dự án “Hợp tác trao đổi, nghiên cứu về quản lý môi trường biển và hải đảo vùng Vịnh Bắc Bộ giữa Việt Nam-Trung Quốc” và dự án “Nghiên cứu so sánh trầm tích thời kỳ Hôlôxen khu vực châu thổ sông Hồng và châu thổ sông Trường Giang.” Hai bên cũng tiếp tục trao đổi dự thảo Thỏa thuận “Hợp tác tìm cứu nạn trên biển Việt Nam-Trung Quốc” để có thể sớm ký kết và triển khai trong năm 2014.

Lực quân Mỹ-Trung tăng cường đối thoại. Ngày 21/2, các quan chức cấp cao quân đội Trung - Mỹ đã nhất trí tăng cường hợp tác hiệu quả và thực hiện cơ chế đối thoại giữa lực quân hai nước. Sau cuộc gặp với Tham mưu trưởng lực quân Mỹ, tướng Raymond Odierno, Phó tổng tham mưu quân đội Trung Quốc, Trung tướng Vương Ninh cho biết hai bên đã nhất trí thúc đẩy lòng tin, giải quyết đúng đắn những khác biệt, tăng cường hợp tác - đặc biệt trong lĩnh vực chống khủng bố, hỗ trợ nhân đạo, hoạt động gìn giữ hòa bình, phát triển mối quan hệ quân sự song phương mới dựa trên mô hình quan hệ Mỹ - Trung kiểu mới. Về phần mình, tướng Raymond Odierno khẳng định Mỹ đề cao tầm quan trọng của việc thiết lập quan hệ quân sự vững mạnh, đồng thời nhấn mạnh lực quân hai nước cần củng cố cơ chế liên lạc và hợp tác trong dài hạn.

Nhật Bản-ASEAN tăng cường hợp tác quốc phòng. Diễn đàn hợp tác quốc phòng cấp thứ trưởng Nhật Bản-ASEAN thường niên lần thứ 5 được tổ chức tại Okinawa từ ngày 17-19/2. Trong thông điệp chào mừng, Thủ tướng Nhật Bản tái khẳng định chủ trương hợp tác Nhật Bản-ASEAN trên tất cả các lĩnh vực trong đó có hợp tác về quốc phòng, mang tính động lực cho việc xây dựng lòng tin chiến lược và hỗ trợ xây dựng năng lực cho các nước ASEAN nhằm đối phó với các vấn đề an ninh phi truyền thống tại khu vực. Tại hội nghị, trưởng đoàn các nước ASEAN đều đánh giá cao vai trò của Nhật Bản trong hợp tác cũng như có các chương trình, dự án cụ thể hàng năm để hỗ trợ xây dựng năng lực quốc phòng, quân sự cho các nước ASEAN.

Phân tích và đánh giá

“Đường chín đoạn trên Biển Đông: Hiểm họa khôn lường?” của Zachary Keck. Gần đây, Mỹ đã đưa ra phản đối của mình đối với đường chín đoạn của Trung Quốc ở Biển Đông. Mỹ đã đứng khi làm như vậy bởi hai lý do sau. Thứ nhất, việc Mỹ tuyên bố rõ ràng lập trường sẽ giúp giảm thiểu khả năng Mỹ và Trung Quốc xảy ra đụng độ trên Biển Đông. Việc thách thức trực tiếp tính hợp pháp của yêu sách đường chín đoạn của Trung Quốc chắc chắn sẽ mang lại rủi ro. Cụ thể, cho dù việc làm này khiến Trung Quốc buộc phải đắn đo trong việc thúc đẩy yêu sách tại Biển Đông, tuy nhiên hành động này cũng sẽ khiến Mỹ phải rơi vào thế khó xử nếu Trung Quốc phớt lờ lời cảnh báo của Mỹ. Do đó, có thể thấy chính quyền Obama đã có cách tiếp cận hợp lý để giảm thiểu nguy cơ trên khi nói rằng sẽ

tăng sự hiện diện quân sự tại Châu Á nếu Bắc Kinh vượt qua giới hạn đó. Bởi vậy, cho dù Mỹ đã cứng rắn hơn trong lập trường của mình nhưng họ đã tránh được việc tự đặt mình vào thế đối đầu với Trung Quốc. Thứ hai và quan trọng hơn, việc Mỹ thách thức yêu sách đường chín đoạn của Trung Quốc ở Biển Đông là hoàn toàn hợp lý bởi yêu sách này gây bất ổn không chỉ cho khu vực Châu Á. Tuyên bố của Trung Quốc đòi “chủ quyền” với 90% diện tích Biển Đông bắt nguồn từ quan điểm của giới cầm quyền Trung Quốc rằng nước này đã nhiều thời điểm xác lập chủ quyền đối với các đảo và đá tại đây. Nếu để cho Trung Quốc tự thiết lập nguyên tắc rằng một quốc gia có thể yêu sách một vùng lãnh thổ chỉ dựa vào việc họ đã có thời gian cai trị tại đó, thì đây sẽ là một thảm họa bởi lý do đơn giản là đường biên giới giữa các quốc gia luôn thay đổi trong suốt chiều dài lịch sử. Lý luận theo kiểu Trung Quốc, đế chế Ottoman đã kiểm soát phần lớn Châu Âu ở những thời điểm khác nhau thì Thổ Nhĩ Kỳ ngày nay có quyền đòi chủ quyền với toàn bộ châu lục này. Tương tự, Pháp và Đức từng có tuyên bố chủ quyền hầu hết Tây Âu và Đông Âu thời kỳ Napoleon và Đức quốc xã, Nga có quyền yêu cầu chủ quyền ở các nước Đông Âu do biên giới Liên Xô để lại...Trở trêu hơn nữa, một số quốc gia có thể áp dụng nguyên tắc đường 9 đoạn mà Trung Quốc

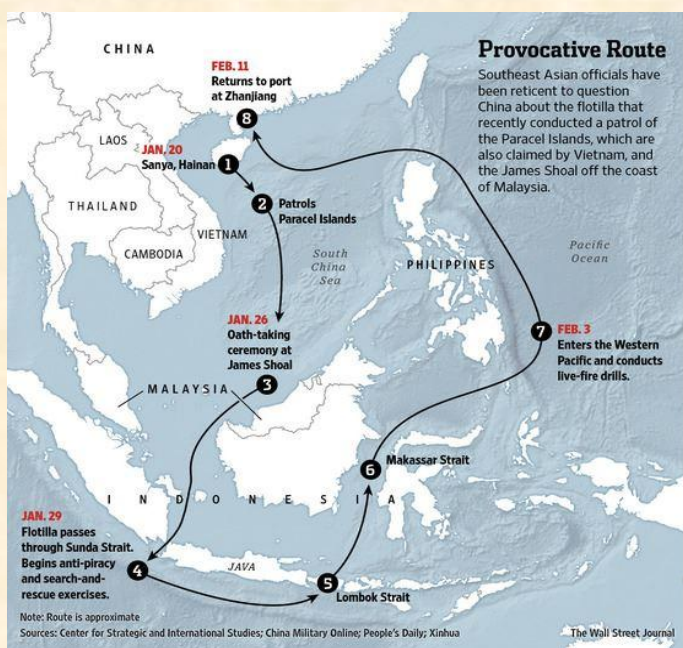
đang dựa vào để yêu sách chủ quyền với chính một bộ phận hay toàn bộ lãnh thổ Trung Quốc. Tất cả điều này cho thấy rằng nguyên tắc đằng sau cái gọi là đường chín đoạn của Trung Quốc ở Biển Đông gây nguy hiểm cho hòa bình và ổn định trật tự toàn cầu.

“Tranh chấp Biển Đông: Cần phải thay đổi mô hình?” của *Robert C Beckman* và *Clive H Schofield*. Liệu Trung Quốc có thể xây dựng yêu sách biển phù hợp với luật pháp quốc tế trong khi vẫn bảo vệ được những gì họ muốn tại Biển Đông hay không? Điều này hoàn toàn có thể, và Trung Quốc có lý do để làm như vậy bởi nó sẽ mở ra cơ hội để bắt đầu các cuộc đàm phán nghiêm túc về việc khai thác chung tại những khu vực có yêu sách biển chồng lấn. Để bắt đầu, Trung Quốc có thể đưa ra một thay đổi về mô hình trong tranh chấp Biển Đông bằng việc đưa ra một bản đồ chi tiết, trong đó chỉ ra giới hạn ngoài của yêu sách vùng đặc quyền kinh tế (EEZ) từ các đảo mà nước này yêu sách chủ quyền. Trung Quốc có thể giới hạn yêu sách

vùng EEZ đối với chỉ 12 đảo lớn nhất tại Trường Sa. Cho dù tổng diện tích các đảo này chỉ khoảng 2 km², tuy nhiên trên các đảo này đều có đời sống thực vật và tại một số đảo thì đường sá và cơ sở hạ tầng đã được xây dựng. Do đó, hoàn toàn có lý do để nói rằng chúng là các “đảo” được hưởng vùng EEZ và các quyền tại vùng thềm lục địa theo như Công ước của Liên Hợp Quốc về Luật Biển năm 1982 (UNCLOS), chứ không phải là “các đá không thể duy trì sự sống của con người hoặc không thể duy trì đời sống kinh tế riêng của mình” và chỉ được hưởng vùng lãnh hải 12 hải lý. Có vẻ như việc chỉ yêu sách vùng EEZ từ các đảo lớn đang có tranh chấp sẽ khiến Trung Quốc mất đi một phần khu vực biển, tuy nhiên trên thực tiễn tác động của sự thay đổi này là không đáng kể bởi các đảo nằm ở những vị trí rất gần với nhau, do đó Trung Quốc vẫn có thể yêu sách một vùng EEZ rộng lớn. Các đảo được đề cập ở trên sẽ được hưởng đầy đủ hiệu lực – vùng EEZ 200 hải lý – hướng ra khu vực biển trung tâm Biển Đông. Còn về hướng tới bờ biển đất liền hay bờ biển các đảo của các bên có yêu sách của ASEAN, Trung Quốc có thể giới hạn yêu sách EEZ từ các đảo trên bằng “đường trung tuyến” trên lý thuyết giữa các đảo với bờ biển đất liền hoặc giữa các đảo với bờ biển của các đảo thuộc nước khác. Đây là điểm chính giữa tại vùng biển giới hạn bởi các đảo mà Trung Quốc yêu sách với các đảo thuộc các bên có yêu sách khác. Tóm lại, nếu Trung Quốc làm rõ giới hạn của yêu sách

đối với vùng EEZ như đã đề cập ở trên, đây sẽ là một tín hiệu rõ ràng tới cộng đồng quốc tế rằng Trung Quốc sẵn sàng theo đuổi lợi ích của mình theo cách thức phù hợp với các nguyên tắc của luật quốc tế. Điều này sẽ giúp khôi phục lòng tin của khu vực. Đây cũng là cơ hội để mở ra các cuộc đàm phán và thương thảo nghiêm túc nhằm đạt được sự thống nhất về đâu là những khu vực đang có chồng lấn theo như quy định của UNCLOS, cũng như giúp khu vực đạt được những thỏa thuận tạm thời có thể áp dụng trên thực tiễn, trong đó có các thỏa thuận về khai thác chung, tại những khu vực có yêu sách chồng lấn.

“Trung Quốc đang gây ra những phản ứng trái chiều trong khu vực?” của *Trefor Moss* và *Rob Taylor*. Nhiệm vụ tuần tra kéo dài ba tuần của một biên đội tàu thuộc hải quân Trung Quốc ở vùng biển Đông Nam Á đã dẫn đến những

phản ứng trái chiều của khu vực, điều này cho thấy khu vực đang tỏ ra lúng túng khi phải đối diện với sức mạnh trên biển ngày càng gia tăng của Trung Quốc. Các tàu Trung Quốc khởi đầu bằng việc tuần tra xung quanh quần đảo Hoàng Sa, trước khi tiến tới Bãi cạn James, khu vực cách bờ biển Malaysia 50 dặm. Sau đó, các tàu này vượt qua khỏi vùng biển mà Trung Quốc tuyên bố chủ quyền, đi tới tận khu vực Ấn Độ Dương, để thực hiện cuộc diễn tập đầu tiên của quân đội Trung Quốc tại vùng biển phía nam Indonesia, trước khi quay trở lại phía bắc và tổ chức cuộc tập trận bắn đạn thật tại khu vực Tây Thái Bình Dương. Bộ Quốc phòng Trung Quốc tuyên bố các cuộc tập trận của hải quân Trung Quốc “không nhằm trực tiếp vào bất cứ quốc gia nào, đồng thời không liên quan tới tình hình khu vực”, và rằng “Trung Quốc có quyền tự do hàng hải và các quyền hợp pháp khác trong những vùng biển phù hợp”. Tuy vậy, dù mục đích của nhiệm vụ tuần tra lần này của hải quân Trung Quốc là gì đi nữa, nó cũng đã cho thấy tầm với của hải quân PLA ngày càng vươn xa hơn – và đây chắc chắn là điều khiến các nước láng giềng của Trung Quốc cảm thấy khó xử. Theo ông Storey thuộc Viện Nghiên cứu Đông Nam Á của Singapore, các quốc gia Đông Nam Á xem việc Trung Quốc hiện đại hóa quân đội là một quá trình bình thường, tuy nhiên họ vẫn lo ngại về những tác động của việc này. Brunei, Malaysia, Philippines và Việt Nam đang có tranh chấp lãnh thổ với Trung Quốc, và những

nước này lo ngại rằng Trung Quốc sẽ dùng sức mạnh quân sự để bảo vệ yêu sách của mình. Tuy nhiên, các quan chức tại Đông Nam Á lại không công khai đặt nghi vấn về hoạt động của biên đội tàu Trung Quốc. Các quan chức Malaysia ban đầu đã tỏ ra mơ hồ về đội tàu của Trung Quốc, với việc Ngoại trưởng Anifah Aman ngày 17/2 cho rằng ông “không xác nhận về sự hiện diện của tàu Trung Quốc tại khu vực”. Tuy nhiên đến ngày 20/2, Tham mưu trưởng quân đội Malaysia Tướng Zulkifeli Mohammed Zin cuối cùng đã thừa nhận sự hiện diện của tàu Trung Quốc tại khu vực gần phía Đông của Malaysia. Ông này nhấn mạnh rằng tàu Trung Quốc có quyền đi qua khu vực, trong khi đó cũng nói thêm rằng: “Họ đã đi qua Bãi cạn James. Nhưng họ không tuần tra Bãi cạn James”. Các quan chức Indonesia ban đầu cũng tỏ ra khiên cưỡng khi đề cập đến vấn đề hạm đội Trung Quốc. Tuy nhiên, vào ngày 19/2, người phát ngôn của Hải quân Indonesia nói rằng lực lượng an ninh biển của Indonesia đã biết về việc bốn tàu Trung Quốc đi qua đường biển của Indonesia trong thời gian gần đây. Còn Bộ trưởng Quốc phòng Úc David Johnston, khi trả lời phỏng vấn tờ Wall Street Journal đã nhấn mạnh rằng tàu Trung Quốc đã hoạt động trong vùng biển quốc tế và không có nghĩa vụ phải thông báo trước cho Úc về việc họ tới Ấn Độ Dương. Ông Johnston nói rằng ông cảm thấy “không vấn đề gì” về việc lần đầu tiên tàu Trung Quốc tới gần Úc đến như vậy. “Tôi nghĩ đang có

mọi người đang có cái nhìn quá tiêu cực về những vấn đề kiểu này”. Tuy nhiên, phần lớn các nhà phân tích an ninh của Úc cho rằng nhiệm vụ tuần tra của hạm đội Trung Quốc nhằm mục đích phô diễn sức mạnh hải quân của Trung Quốc bắt chước quan hệ giữa Trung Quốc và chính phủ theo khuynh hướng bảo thủ mới tại Úc đang có những căng thẳng liên quan tới việc Bắc Kinh thiết lập ADIZ tại Biển Hoa Đông. Theo nhà phân tích an ninh Hugh White, một cựu quan chức của Bộ Quốc phòng Úc, “Trung Quốc muốn gửi đi thông điệp rằng họ sẽ đi bất cứ đâu mà họ muốn, và thông điệp này đã được hiểu theo nghĩa khác tại đây”. Sự im lặng trước việc Trung Quốc đang ngày càng tiến sâu vào vùng biển Đông Nam Á sẽ sớm trở nên không phù hợp, ông Storey nhận định: “Khi sức mạnh hải quân của PLA tăng lên, chúng ta sẽ thấy những vụ việc tương tự sẽ được tái diễn.”

“**Căng thẳng leo thang tại Biển Đông**” của *Carl Thayer*. Chỉ trong vòng một tháng rưỡi vừa qua, có bảy diễn biến mới xuất hiện làm gia tăng căng thẳng trong cả ngắn hạn và dài hạn ở khu

vực. Năm diễn biến có tác động trong ngắn hạn tới khu vực bao gồm: Phản ứng của Philippines với lệnh cấm bắt cá của Bắc Kinh, sự bị động của ASEAN, hành động khiêu khích của hải quân Trung Quốc trên vùng Bãi cạn James (cách Malaysia 80km), khả năng thiết lập Vùng nhận dạng phòng không (ADIZ) trên Biển Đông, và sự phản đối mạnh mẽ hơn của Mỹ đối với các hành vi của Bắc Kinh. Hai diễn biến có tác động trong dài hạn tới khu vực đó là: Việc Mỹ đang xem xét lại cán cân quyền lực tại Châu Á-Thái Bình Dương và quá trình hiện đại hóa không ngừng của Hải quân Trung Quốc. Những xu hướng an ninh ngắn và dài hạn sẽ càng làm gia tăng căng thẳng về tranh chấp chủ quyền trên Biển Đông. Philippines sẽ tiếp tục đấu khẩu với Trung Quốc, trong khi Bắc Kinh có thể sẽ triển khai tàu chiến hiện diện tại Bãi Cỏ Mây. Sự khác biệt trong cách tiếp cận vấn đề giữa Philippines và Malaysia sẽ khiến cho bốn nước tranh chấp với Trung Quốc ở khu vực khó có thể xây dựng lập trường chung. Việc ASEAN không đạt được đồng thuận trong việc ra tuyên bố về lệnh cấm bắt cá của Trung Quốc, cùng với khả năng Trung Quốc thiết lập ADIZ trên Biển Đông, là rủi ro an ninh cho toàn Đông Nam Á, chứ không riêng gì các nước có tranh chấp. Về phía Trung Quốc, họ sẽ tiếp tục đẩy nhanh hiện đại hóa cả hải quân lẫn lực lượng bán quân sự tuần tra bờ biển. Hải quân Trung Quốc sẽ tập trận ở trong khu vực đường chín đoạn chồng lấn với vùng đặc quyền kinh tế (EEZ) của các quốc

gia tranh chấp. Trong khi đội tàu bán quân sự sẽ mở rộng quy mô để tăng cường tuần tra hoặc đóng quân trên Biển Đông với thời gian dài hơn. Chính sách chủ động hơn của Mỹ ở khu vực sẽ dễ dẫn tới những phản ứng trên mặt trận chính trị, ngoại giao, và thậm chí là quân sự, của Trung Quốc tại các vùng biển có tranh chấp. Trong dài hạn, quá trình hiện đại hóa hải quân và mở rộng ảnh hưởng của Trung Quốc tất yếu sẽ dẫn tới sự suy giảm quyền lực của hải quân Mỹ tại khu vực phía Tây Thái Bình Dương./.

Thực hiện: Đinh Tuấn Anh

Vũ Quang Tiệp